

Regeringens proposition

1983/84:101

med förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1983/84;

beslutad den 22 december 1983.

Regeringen förelägger riksdagen vad som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll för de åtgärder och de ändamål som framgår av föredragandenas hemställan.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

KJELL-OLOF FELDT

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås utgifter m. m. på tilläggsbudget II till statsbudgeten för innevarande budgetår.

De anslag som begärs uppgår till ca 499 milj. kr. De största anslagen föreslås gå till kostnader för underskottstäckning vid statens järnvägar, ersättning till Svenska riksteatern, Dramaten, Operan och rikskonsertverksamhet samt kostnader för djurens hälso- och sjukvård.

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-12-22

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden I. Carlsson, Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Boström, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Thunborg, Wickbom

Föredragande: statsråden Feldt, Bodström, Boström, Göransson, Hjelm-Wallén, Lundkvist, Peterson, Dahl, R. Carlsson

Proposition med förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1983/84

Statsrådet Feldt anför:

De anslag som riksdagen har anvisat sedan statsbudgeten för budgetåret 1983/84 fastställdes har uppförts på tilläggsbudget I (jfr FiU 1983/84: 19).

De ytterligare medelsbehov som nu kan överblickas och andra frågor som bör tas upp i detta sammanhang bör sammanfattas i en gemensam proposition angående utgifter på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1983/84. Denna proposition bör föreläggas riksdagen nu. Skulle anslagsframställningar därutöver på tilläggsbudget för innevarande budgetår visa sig ofrånkomliga bör dessa föreläggas riksdagen vid en senare tidpunkt.

Statsråden föredrar förslag till riksdagen i frågor angående anslag m. m. på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1983/84. Anförandena redovisas i underprotokollen för resp. departement.

Statsrådet Feldt avslutar:

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att besluta om anslag på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1983/84 och vidta övriga åtgärder i enlighet med de förslag som föredragandena har lagt fram.

Regeringen ansluter sig till föredragandenas överväganden och beslutar att genom proposition förelägga riksdagen vad föredragandena har anfört för de åtgärder och de ändamål som föredragandena har hemställt om.

Regeringen beslutar att de anföranden som redovisas i underprotokollen och en sammanställning över de anslag som regeringen begär skall bifogas propositionen som bilagorna 1–7.

Bilaga 1

UTRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-12-22

Föredragande: statsrådet Bodström

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1983/84

TREDJE HUVUDTITELN

A. Utrikesdepartementet m. m.

[1] **A 3. Inköp, uppförande och istandsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 31,7 milj. kr. Vid budgetårets ingång fanns en behållning av 13,8 milj. kr. under anslaget. Med hänsyn till tidplanen för byggnadsarbetena bör vissa objekt m. m. nu ånyo redovisas för riksdagen.

I gällande investeringsplan har för uppförande av en svensk ambassadanläggning samt bostäder i Riyadh upptagits en preliminär kostnadsram på sammanlagt 40,6 milj. kr. (prop. 1982/83:100, bil. 5, UU 14, rskr 155).

Regeringen har i beslut den 17 mars och den 11 maj 1983 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att projektera och uppföra personalbostäder respektive ambassadanläggning i Riyadh. Det förmånligaste anbudet medför en snabbar medelsförbrukning jämfört med vad byggnadsstyrelsen tidigare har beräknat. Medelsbehovet för budgetåret 1983/84 ökar därför med 7 milj. kr.

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Inköp, uppförande och istandsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 7 000 000 kr.

Utdrag
KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-12-22

Föredragande: statsrådet Boström

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret
1983/84

SJÄTTE HUVUDTITELN

D. Järnvägar

[1] **D 4. Underskottstäckning vid statens järnvägar.** Riktlinjerna för statens järnvägars (SJ) verksamhet har lagts fast i 1979 års trafikpolitiska beslut (prop. 1978/79:99, TU 18, rskr 419) och i 1980 års strukturplan för statens järnvägar (prop. 1980/81:29, TU 6, rskr 101).

Riksdagen har vidare beslutat om en finansiell rekonstruktion av statens järnvägar (prop. 1982/83:100, bil. 8, TU 15, rskr 293).

Sedan man tagit det grundläggande steg som den finansiella rekonstruktionen innebär så är det SJ:s sak att fullt ekonomiskt ansvara för affärsverksdelen. Detta innebär att verksamheten bör uppvisa så stort överskott att statens insatser i form av investeringsmedel kan förräntas fullt ut.

För budgetåret 1983/84 räknar SJ f. n. — efter nedskrivning av statskapitalet m. m. i enlighet med den finansiella rekonstruktionen — med ett driftöverskott på ca 70 milj. kr., vilket innebär en viss förräntning på statskapitalet. Förräntningskravet uppgår totalt till 390 milj. kr.

För budgetåret 1982/83 har SJ redovisat en total resultatbrist inkl. förräntningskravet på 725,9 milj. kr. Av bokslutet som SJ redovisade till regeringen den 31 oktober 1983 framgår att driftunderskottet uppgick till 442,8 milj. kr. Regeringen fastställde årsbokslutet den 24 november 1983.

Regeringen har tidigare i beslut den 2 juni 1983 med regleringsbrev för budgetåret 1983/84 avseende anslag till statens järnvägar m. m. förklarat sig beredd att när SJ:s bokslut föreligger, föreslå riksdagen att anvisa ett särskilt anslag för täckning av rörelseunderskottet under budgetåret. I avvaktan på detta har SJ fått regeringens tillstånd att minska inleveranserna av avskrivningsmedel till statsverkets checkräkning med ett belopp som skall motsvara underskottet för budgetåret.

För att täcka underskottet under budgetåret 1982/83 bör medel anvisas över ett anslag Underskottstäckning vid statens järnvägar.

†1 Riksdagen 1983/84. I saml. Nr 101

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Underskottstäckning vid statens järnvägar* på tilläggsbudget

II till statsbudgeten för budgetåret 1983/84 anvisa ett anslag av 442 800 000 kr.

G. Postväsende

[2] **G 1. Posthus m. m.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för budgetåret 1983/84 anvisats ett reservationsanslag på 9,5 milj. kr. (prop. 1982/83: 100, bil. 8, s. 118). Vid budgetårets ingång fanns en behållning på 26,2 milj. kr. under anslaget.

I en framställning till regeringen den 26 oktober 1983 har postverket hemställt att ett tilläggsanslag för Posthus m. m. på 10,3 milj. kr. anvisas för budgetåret 1983/84 med anledning av prisuppräknig av kostnaderna för Tomtebodaterminalen m. m.

Föredraganden

Medelsförbrukningen budgetåret 1983/84 beräknas komma att öka med 28,9 milj. kr. samtidigt som den ingående balansen på anslaget ökat med 17,7 milj. kr. i förhållande till vad som beräknades i budgetpropositionen. Genom att den femprocentiga marginalen – 0,9 milj. kr. – på anslaget utnyttjas kan anslagsökningen begränsas till 10,3 milj. kr.

Ökningen av medelsförbrukningen i förhållande till budgetpropositionen förklaras av *senareläggning av betalningar* för Tomtebodaterminalen och Göteborg Ban etapp I – sammanlagt 16,9 milj. kr. – och av *prisuppräknig* till prisläget den 1 januari 1983 av betalningar för Tomtebodaterminalen, vilka i budgetpropositionen var beräknade i prisläget den 1 januari 1982 – 10,3 milj. kr. Vidare har regeringen med utnyttjande av finansfullmakten för budgetåret 1982/83 av sysselsättningsskäl beslutat om tidigareläggning av byggandet av en postterminal i Östersund. Bygget startade i oktober 1983 och finansieras till 1,7 milj. kr. från anslaget. Några reella kostnadsökningar för byggena är det alltså inte fråga om.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Posthus m. m.* på tilläggsbudget II på statsbudgeten för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 10 300 000 kr.

H. Telekommunikationer

[3] I budgetpropositionen tidigare denna dag anmälde jag min avsikt att i tilläggsbudget II lämna förslag angående televerkets finansieringsmöjligheter under budgetåret 1983/84.

Televerket disponerar för sitt rörelsemedelsbehov en rörlig kredit i riksgäldskontoret på 1950 000 000 kr. Någon möjlighet för televerket att uppta andra lån för sin verksamhet finns f.n. inte. Televerket har i en skrivelse den 21 oktober 1983 föreslagit att verket under budgetåret 1983/84 skall få möjlighet att låna överskottsmedel från Teleinvest AB för sitt rörelsemedelsbehov. Med hänsyn till att Teleinvest AB bör ses som en del av televerkskoncernen bör televerket enligt min mening ges en sådan möjlighet. Överskottsmedlen bör alltså kunna placeras i televerket, som alltid har ett visst lånebehov för sin verksamhet. Därigenom kan penninghanteringen inom televerkskoncernen effektiviseras. Televerket har givetvis endast anledning att låna av Teleinvest AB om räntan för televerket på dessa lån är lägre än räntan på televerkets rörliga kredit i riksgäldskontoret. Om televerket lånar viss del av sitt medelsbehov från Teleinvest AB så kan belastningen på den rörliga krediten minskas. Detta har positiva effekter på statsbudgeten redan under innevarande budgetår.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga regeringen att medge att televerket lånar överskottsmedel från Teleinvest AB för sitt rörelsemedelsbehov.

I. Institut m. m.

[4] 1 5. **Ersättning till lokal och regional persontrafik.** Från den 1 juli 1983 finns i varje län en huvudman med ansvar för den lokala och regionala kollektivtrafiken på väg i länet. Principbeslut härom fattades av statsmakterna år 1978 (prop. 1977/78:92, TU 28, rskr 364). Samtidigt beslöt man införa ett förändrat statligt bidragssystem för av huvudmannen anordnad trafik. Bestämmelser om huvudmannaskapet finns i lagen (1978:438) om huvudmannaskap för viss kollektiv persontrafik. Bestämmelser om bidragsgivningen finns i förordningen (1978:443) om statligt stöd till viss kollektiv persontrafik. Dess syfte är att främja en tillfredsställande lokal och regional trafikförsörjning i länen. Enligt förordningen kan länshuvudman erhålla statsbidrag för sådan i förordningen angiven trafik för vilken han ansvarar, om trafiken tillgodoser allmänna trafikbehov inom länet och ingår i en av länshuvudmannen antagen trafikförsörjningsplan. Bidrag utgår i form av vägmilersättning. Ersättning utbetalas över detta anslag.

År 1979 beslöt statsmakterna (prop. 1978/79:99, TU 18, rskr 419) att länshuvudmännen skulle – vid sidan av vägmilersättning enligt förordningen 1978:443 – kunna erhålla ett särskilt statsbidrag för ersättningstrafik vid nedläggning av persontrafik på SJ:s trafiksvagaste järnvägslinjer. Sådant bidrag skulle kunna utgå under en övergångsperiod av fem år och dess syfte skulle vara att underlätta övergången från järnvägs- till landsvägstrafik. Det särskilda statsbidraget skulle – för varje enskild bandel – motsvara särkostnaderna för persontrafiken minskade med dess särintäkter.

År 1983 har statsmakterna (prop. 1982/83: 100, bil. 8, TU 15, rskr 293) – i samband med prövning av riktlinjer för SJ:s verksamhet – uttalat sig för ett vidgat ansvar för länshuvudmännen. Innebörden är att huvudmännen har ansvaret för persontrafik på järnväg som är av lokal och regional karaktär samt ett visst ekonomiskt ansvar för denna trafik. Härigenom får de ett samlat ansvar för all kollektivtrafik inom sitt område oavsett det gäller tåg eller buss. Länshuvudmannen har vidare fått möjlighet att i samband med prövning av frågor om bibehållande eller nedläggning av olönsam persontrafik på järnväg själv välja den trafiklösning som han anser lämpligast för trafikanterna och ekonomiskt fördelaktig. Han kan sålunda, om han föredrar en överföring av trafiken till landsväg och bestämmer sig härför, erhålla särskilt bidrag övergångsvis under fem år för den ersättande trafiken enligt de grundläggande principer, som beslöts år 1979. Vill han däremot att trafiken skall vara kvar på järnväg får han betala viss ersättning till SJ för driften men slipper svara för investeringar i infrastrukturen. Dessa svarar staten i stället för. De närmare riktlinjerna för den nya ordningen har under år 1983 fastställts av regeringen genom två skilda regeringsbeslut. Vad gäller det särskilda statsbidraget för ersättningstrafiken finns föreskrifter i förordningen (1983:535) om statsbidrag för viss kollektiv ersättningstrafik på väg. I förordningen anges bl. a. att bidragsgivningen endast utgår för sådan persontrafik på väg, som ersätter viss av statens järnvägar bedriven persontrafik på bandelar som inte tillhör riksnätet.

I Sverige bedrivs i dag koncessionerad persontrafik på järnväg nästan uteslutande på SJ-nätet. Det finns dock i några få fall sådan persontrafik även på andra järnvägar, s. k. enskilda järnvägar. Hit hör t. ex. TGOJ-järnvägen Ludvika-Oxelösund. I fråga om enskilda järnvägar gäller inte nyssnämnda förutsättningar för länshuvudmännen att kunna få särskilt statsbidrag för ersättningstrafiken vid nedläggning av järnvägstrafiken eller garanti för statligt ansvar för infrastrukturen vid bibehållen järnvägstrafik.

Under våren 1983 tillkännagav TGOJ AB, som till hälften ägs av SJ och som år 1989 med hela sitt nät skall vara integrerat med SJ-nätet, beslut att lägga ned persontrafiken på sträckan Flen-Oxelösund. Den 29 maj 1983 genomfördes trafikomläggningen. Länshuvudmannen i Södermanlands län, Södermanlands läns Trafik AB (SLT), med vilken överenskommelse träffats om trafikomläggningen, driver sedan flera år viss busstrafik på landsvägssträckan Flen-Oxelösund och erhåller härför vägmilsersättning. SLT har för egen del funnit trafikering med buss trafikekonomiskt fördelaktigare än bibehållen tågtrafik på sträckan. Till följd av att möjligheter saknas att erhålla det särskilda bidraget för ersättningstrafiken har SLT emellertid inte funnit det möjligt att efter den 29 maj 1983 anordna en ersättningstrafik som uppväger bortfallet av järnvägens motsvarande turutbud. Endast några ersättningsturer har tillkommit på sträckan. Restiderna har därvid fördubblats för resenärerna. Inga direktbussar har till-

kommit – i flera turer förutsätts ett par omstigningar för trafikanterna. Länsstyrelsen i Södermanlands län, som anfört erinringar mot trafikomläggningen, har yrkat på att TGOJ-järnvägen, både principiellt och med hänsyn till dess nära anknytning till SJ från ägare- och trafikeringssynpunkt, klassas som en SJ-bana samt att förutsättningarna för statsbidragsgivning vid en nedläggning bör vara samma som gäller vid nedläggning av SJ-banor.

Som framgår av vad jag tidigare har anfört kan statsbidrag för kollektiv ersättningstrafik på väg erhållas endast för sådan persontrafik som ersätter viss av statens järnvägar bedriven järnvägstrafik. Sådant bidrag kan således inte erhållas för kollektiv persontrafik på väg som ersätter trafik på enskild järnväg. Enligt min mening utgör detta en icke önskvärd begränsning i huvudmännens möjligheter till övergripande åtgärder i fråga om ersättningstrafiken – i enlighet med statsmakternas uttalanden år 1983 – som uppenbarligen kan leda till otillfredsställande trafikförsörjning vid nedläggning av trafiken på enskild järnväg. Från trafikförsörjningssynpunkt bör det rimligtvis inte vara av betydelse om det är en enskild järnväg eller en järnväg som drivs av statens järnvägar som läggs ned. Det särskilda statsbidrag som utgår för sådan persontrafik på väg som ersätter viss av SJ bedriven persontrafik på järnväg bör utgå även för sådan kollektiv persontrafik på väg som ersätter persontrafik på enskild järnväg. Jag förordar i linje härmed att riksdagen medger att regeringen – med giltighet senast från den 1 januari 1984 – får befogenhet att vid nedläggning av persontrafik på enskild järnväg ge länshuvudman, som inte själv bedriver järnvägstrafiken ifråga, möjlighet att efter framställning erhålla det särskilda bidraget för ersättningstrafik. Om riksdagen godtar detta avser jag att föreslå regeringen att – i varje särskilt fall – uppdra åt transportrådet att medverka vid fastställandet av det bidragsbelopp som kan komma i fråga. Riktpunkten bör vara ett belopp inom ramen för en uppskattning av den nedlagda trafikens särkostnader minskade med dess särintäkter i huvudsaklig överensstämmelse med den beräkningsmodell som gäller för SJ:s motsvarande trafik. Som allmän förutsättning bör gälla att den av länshuvudmannen planerade ersättningstrafiken av transportrådet bedöms som tillfredsställande.

Det ökade medelsbehov under budgetåret 1983/84 som – under förutsättning av riksdagens godkännande av vad jag förordat – uppkommer på detta anslag för trafikomläggningen Flen-Oxelösund kan inte för dagen anges. Jag hänvisar till den principiella anmälan om ökat medelsbehov vid ytterligare nedläggningar som transportrådet angett i sin anslagsframställning för budgetåret 1983/84 och som redovisats i prop. 1982/83: 100, bil. 8, sid. 135 under detta anslag.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna den av mig förordade utvidgningen av bidragsgivning till viss kollektiv ersättningstrafik på väg.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringsammanträde
1983-12-22

Föredragande: statsrådet Feldt

**Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret
1983/84**

SJUNDE HUVUDTITELN

A. Finansdepartementet m. m.

[1] **A 3. Kommittéer m. m.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för budgetåret 1983/84 anvisats ett reservationsanslag av 19,3 milj. kr. Vid ingången av budgetåret fanns på anslaget en reservation av 838 400 kr. Den utredningsverksamhet som bekostas från anslaget har under budgetåret blivit mera omfattande och kostnadskrävande än vad som kunde förutses vid anslagsberäkningen hösten 1982. Jag räknar nu med ett ytterligare medelsbehov av 4 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 4 000 000 kr.

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-12-22

Föredragande: statsrådet Göransson såvitt avser punkterna 1–4; statsrådet Hjelm-Wallén såvitt avser punkten 5

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1983/84

ÅTTONDE HUVUDTITELN

B. Kulturverksamhet m. m.

[1] **B 11. Bidrag till Svenska riksteatern.** I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 97 675 000 kr. Riksteatern har gett in en framställning om ytterligare medel för budgetåren 1982/83 och 1983/84 till följd av 1983 års avtal och ändrade sociala avgifter.

Då detta anslag anmäldes i prop. 1982/83: 25 och prop. 1982/83: 100 anförde jag att jag hade för avsikt att återkomma i annat sammanhang beträffande ytterligare löne-medel med anledning av 1983 års löneavtal. Avtalet är nu slutet för år 1983. Med hänvisning till de kostnadsökningar som följer av träffade löneavtal och beslutade sociala avgifter och som har redovisats i teaterns framställning förordar jag att anslaget till bidrag till Svenska riksteatern höjs med 10 016 000 kr.

Jag har för avsikt att återkomma i annat sammanhang beträffande ytterligare medelsbehov med anledning av 1984 års löneavtal m. m.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till Svenska riksteatern* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 10 016 000 kr.

[2] **B 12. Bidrag till Operan och Dramatiska teatern.** I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 198 443 000 kr., varav statsbidraget till Dramatiska teatern utgör 66 826 000 kr. Dramatiska teatern har anhållit om ytterligare medel

för budgetåren 1982/83 och 1983/84 med hänsyn till kostnadsökningar med anledning av 1983 års löneavtal och ändrade sociala avgifter.

Då medelsbehovet för Dramatiska teatern anmälades i prop. 1982/83: 25 och prop. 1982/83: 100 anförde jag att jag hade för avsikt att återkomma senare angående ytterligare medelsbehov för budgetåren 1982/83 resp. 1983/84 med anledning av 1983 års löneavtal. Med hänvisning till att 1983 års löneavtal är slutet och till beslutade sociala avgifter förordar jag att anslaget till Dramatiska teatern höjs med 6 980 000 kr.

Jag har för avsikt att återkomma i annat sammanhang beträffande ytterligare medelsbehov med anledning av 1984 års löneavtal m. m.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till Operan och Dramatiska teatern* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 6 980 000 kr.

[3] **B 13. Rikskonsertverksamhet.** För innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 40 582 000 kr. Institutet för rikskonsorter har nu begärt ytterligare medel för budgetåren 1982/83 och 1983/84 bl. a. med hänsyn till 1983 års löneavtal.

Med hänvisning till kostnadsökningar till följd av 1983 års löneavtal och ändrade sociala avgifter förordar jag att anslaget till rikskonsertverksamhet för innevarande budgetår höjs med 4 762 000 kr. Dessa kostnader har ej kunnat beaktas vid den tidigare medelsberäkningen i prop. 1982/83: 100 bil. 10.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Rikskonsertverksamhet* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 4 762 000 kr.

D. Skolväsendet

[4] **D 2. Länsskolnämnderna.** Enligt riksdagens beslut med anledning av förslagen i propositionen om åtgärder för elever med handikapp i det allmänna skolväsendet m. m. (prop. 1983/84: 27, UbU 8, rskr 112) skall riket indelas i fem regioner. Inom varje region skall en planeringsberedning för handikappades undervisning inrättas den 1 april 1984. Vidare skall tjänster som handikappkonsulent inrättas från samma datum vid länsskolnämnderna på regionernas huvudorter. I nämnda proposition aviserades att regeringen avsåg att återkomma till riksdagen med hemställan om medel härför på tilläggsbudget till statsbudgeten för innevarande budgetår.

Jag beräknar kostnaderna för den verksamhet jag här talat om under tiden den 1 april—den 30 juni 1984 till sammanlagt 560 000 kr. I beloppet

ingår kostnader för fem tjänster som handikappkonsulent, köp av tjänster från de landstingskommunala hörselvårdskonsulenterna samt för reseersättning och expenser.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Länsskolnämnderna* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1983/84 anvisa ett förslagsanslag av 560 000 kr.

H. Internationellt-kulturellt samarbete m. m.

[5] **H 6. Bilateralt nordiskt kultursamarbete m. m.** I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 5 559 000 kr. Budgetåret 1982/83 fanns en anslagspost för uppförandet av Nordens Hus på Färöarna, vilket invigdes i maj 1983.

Ett antal oförutsebara omständigheter, bl. a. stormar, vilket omöjliggjorde arbete på byggarbetsplatsen, vissa strejker samt viss felplanering, har lett till förseningar som har medverkat till en kostnadsfördyring. Den slutliga kostnaden har blivit högre än vad som ursprungligen beräknades. Nordiska ministerrådet har fattat beslut om att tillskjuta ytterligare medel. Sveriges andel (41,4 %) av tillskottet beräknas till 1 400 000 kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bilateralt nordiskt kultursamarbete m. m.* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 1 400 000 kr.

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-12-22

Föredragande: statsrådet Lundkvist

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1983/84

NIONDE HUVUDTITELN

F. Service och kontroll

[1] **F 15. Bidrag till djurens hälso- och sjukvård.** Under denna rubrik har på statsbudgeten för budgetåret 1983/84 anvisats ett reservationsanslag av 44 470 000 kr.

Lantbruksstyrelsen

I regleringsbrevet för budgetåret 1983/84 har regeringen under anslaget F 15. Bidrag till djurens hälso- och sjukvård anvisat 44 470 000 kr., varav högst 38 845 000 kr. till anslagsposten Bidrag till distriktsveterinärorganisationen.

Kostnaderna för distriktsveterinärorganisationen redovisas under förslagsanslaget F 14. Lantbruksstyrelsen, djurens hälso- och sjukvård: Uppdragsverksamhet. Finansieringen av dessa kostnader sker dels från ovan nämnda anslagspost, dels med djursjukvårdsavgifter, som distriktsveterinärerna uppbär av djurägarna.

Lantbruksstyrelsen har i anslagsframställningen för budgetåret 1984/85 framhållit att antalet förrättningar, grundat på utfallet för perioden januari–juni 1983, pekar mot 500 000–550 000 för hela budgetåret 1983/84. Styrelsen beräknade därför att ett underskott i storleksordningen 10 000 000 kr. skulle uppkomma i verksamheten. I anslagsframställningen anmälde styrelsen sin avsikt att inkomma till regeringen med förslag till medelsanvisning på tilläggsbudget.

Utfallet föreligger nu även för tiden juli–september 1983. Under januari–september 1983 har antalet förrättningar uppgått till ca 410 000 vilket, uppräknat till helår, motsvarar de 500 000–550 000 som lantbruksstyrelsen omnämnt i anslagsframställningen.

Lantbruksstyrelsen beräknar att intäkterna av djursjukvårdsavgifter för budgetåret 1983/84 därmed kommer att bli ca 15 milj. kr. mot i regleringsbrevet angivna 27,5 milj. kr.

Eftersom 1,4 milj. kr. kan täckas in med balanserade överskottsmedel från budgetåret 1982/83 bedömer styrelsen att det totala underskottet bör stanna vid 11 milj. kr.

Lantbruksstyrelsen anholder att anslaget F 15. Bidrag till djurens hälso- och sjukvård för budgetåret 1983/84 höjs med 11 milj. kr. från 44 470 000 kr. till 55 470 000 kr.

Föredragandens överväganden

I prop. 1982/83:100 bil. 11 s. 76 anförde jag att posten djursjukvårdsavgifter beräknats med utgångspunkt i djurhälsoutredningens antagande att antalet förrättningar uppgår till ca 1 milj. per år. Jag anförde emellertid också att underlaget för beräkning av antalet förrättningar var ofullständigt och att korrigeringar skulle kunna behöva göras sedan erfarenhet av det nya systemet vunnits.

Mot bakgrund av de beräkningar som nu föreligger bör anslaget tillföras ytterligare 11 milj. kr. i enlighet med lantbruksstyrelsens hemställan.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till djurens hälso- och sjukvård* på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1983/84 anvisa ett reservationsanslag av 11 000 000 kr.

Bilaga 6

INDUSTRIDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-12-22

Föredragande: statsrådet Peterson såvitt avser punkten 1; statsrådet Dahl såvitt avser punkterna 2 och 3; statsrådet R. Carlsson såvitt avser punkten 4

Anmälan till tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1983/84

TOLFTE HUVUDTITELN

B. Industri m. m.

[1] **Riktlinjer för statsstödd exportkreditgivning genom AB Svensk Exportkredit.** Genom det s. k. SEK-systemet har AB Svensk Exportkredit (SEK) givits möjlighet att lämna exportkrediter till räntor som ligger under upplåningskostnaderna. En utförlig redogörelse för SEK-systemet återfinns i budgetpropositionen 1984 (prop. 1983/84: 100 bil. 14, punkt B 6). Reglerna för kreditgivningen återfinns i förordningen (1981:665, ändrad senast 1983: 1096) om exportkreditfinansiering med statligt stöd.

Statens kostnader för SEK-systemet är stora. En del av dessa kostnader utgörs av statens åtagande att fr. o. m. den 1 juli 1981 svara för SEK:s kostnadsmarginal (prop. 1980/81: 130 s. 134, NU 58, rskr 426). För att i framtiden minska statens kostnader förordar jag att SEK:s kostnadsmarginal senast från den 15 april 1984 inte längre inkluderas i det statliga åtagandet. Det innebär att administrationskostnaderna för nya krediter därefter inte betalas av staten. Jag beräknar att exportkrediträntorna som följd härav behöver höjas med 0,25%. Det ankommer på SEK att fatta beslut om kostnadsmarginalens storlek.

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna de riktlinjer för fortsatt stöd till exportkreditgivning genom AB Svensk Exportkredit som jag har förordat.

E. Energi

[2] E 11. **Statens vattenfallsverk: Kraftstationer m. m.** I statsbudgeten för budgetåret 1983/84 har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 3 304 milj. kr., varav 85 milj. kr. på tilläggsbudget 1 (prop. 1982/83:100 bil. 14, NU 33, rskr 280 och prop. 1983/84:47, NU 10, rskr 125). Vidare har 14,7 milj. kr. anvisats över finansfullmakten enligt särskilt regeringsbeslut.

Statens vattenfallsverks investeringsram för innevarande budgetår uppgår till 3 608,6 milj. kr. I beloppet ingår 14,7 milj. kr. som under budgetåret har anvisats med stöd av finansfullmakten i sysselsättningsfrämjande syfte och 137,6 milj. kr. som vid budgetårets ingång återstod av medel som tidigare hade anvisats med stöd av finansfullmakten. Vidare ingår i investeringsramen 85 milj. kr. för medel till Swedegas AB (prop. 1983/84:47, NU 10, rskr 125). Detta belopp avser den del av investeringen i stamledning för Sydgasprojektet som är överkapacitet för eventuella nya gasprojekt. I investeringsramen ingår också 10 milj. kr. för om- och tillbyggnad av Upperuds kraftstation och 75 milj. kr. för kapitaltillskott till andra bolag än eldistributionsbolag (prop. 1983/84:25, NU 15, rskr 123).

Statens vattenfallsverk

I skrivelse den 15 november 1983 har statens vattenfallsverk hemställt om regeringens medgivande att förvärva kraftstationer och ledningar m. m. från Värmlandsenergi AB i enlighet med ingånget avtal för 75 000 000 kr. samt att försälja ledningar och vissa distributionsanläggningar för 5 000 000 kr.

Förvärvet avser sex vattenkraftstationer som ligger inom vattenfallsverkets distributionsområde i Dalsland. Stationerna är små och kan skötas av den personal, något utökad, som verket har stationerat i området för driften av ledningsnätet och några andra kraftstationer som verket redan äger. Det har därför befunnits vara en rationell åtgärd att vattenfallsverket tar över dessa kraftstationer från Värmlandsenergi. Efter förhandlingar mellan verket och Värmlandsenergi har en preliminär överenskommelse, med förbehåll för regeringens medgivande, träffats om förvärvet. Övertagandetidpunkten är angiven till den 1 april 1984 eller den senare tidpunkt när regeringsbeslut erhålles.

De i köpet ingående kraftstationerna är belägna i Upperudsälven och dess biflöden. Fem av stationerna ägs direkt av Värmlandsenergi. Den sjätte stationen, Bengtsfors, ägs av Bengtsfors Kraft och Industri AB. Detta företags verksamhet omfattar huvudsakligen driften av Bengtsfors kraftstation. Värmlandsenergi äger 40% av aktierna i företaget medan återstående 60% ägs av privatpersoner. Hembud enligt bolagsordning gäller för aktierna i Bengtsfors Kraft och Industri AB. Huruvida någon av övriga aktieägare kommer att utnyttja sin lösenrätt kan klarläggas först i samband med att hembud sker efter förvärv.

Följande kraftstationer ingår i köpet:

	Effekt	Normal årsproduktion
Billingsfors	2,0 MW	9,0 GWh
Långed	5,7 MW	26,0 GWh
Taxviken	0,3 MW	2,0 GWh
Bengtsfors (40 %)	0,5 MW	2,0 GWh
Skåpafors	2,5 MW	11,5 GWh
Krokfors	0,3 MW	1,5 GWh
Summa	11,3 MW	52,0 GWh

I det överenskomna priset ingår även en 24 km lång 20 kV ledning som har värderats till 1 milj. kr. samt två outbyggda fallsträckor, som kan ge 12 GWh/år och som har värderats till 1,5 milj. kr.

Priset för kraftstationerna blir 72,5 milj. kr., vilket motsvarar 1,39 kr. per årlig kWh.

Stationerna är i relativt gott skick men viss upprustning måste successivt komma till stånd. Med normalt underhåll kan stationerna efter sådan upprustning beräknas ha en återstående livslängd på ca 25 år.

I samband med kraftstationsuppgörelsen har även överenskommit att vattenfallsverket skall till Värmlandsenergi AB överlåta en 130 kV ledning mellan Jössefors och Kil samt vissa distributionsanläggningar vid Grums, vilka tillsammans har värderats till 5,0 milj. kr.

Priset för kraftstationerna är som nämnts 72,5 milj. kr. vartill kommer 2,5 milj. kr. för kraftledningen och fallsträckorna. De anläggningar som vattenfallsverket avser avyttra är värda 5,0 milj. kr. Den köpeskillning som vattenfallsverket därför skall erlagga till Värmlandsenergi AB vid tillträdet är således $(72,5 + 2,5 - 5) = 70$ milj. kr.

Gjorda räntabilitetskalkyler visar att nuvärdet av framtida intäkter från de övertagna anläggningarna täcker den överenskomna köpeskillningen och kostnaderna för framtida drift- och underhållskostnader.

Något utökat anslag behövs inte för att förvärva aktuella kraftstationer och ledningar. Medel härför kan inrymmas inom beslutat anslag inkl. ingående reservation.

Föredragandens överväganden

Jag har inget att erinra mot vattenfallsverkets förslag till förvärv av kraftstationer m. m. i Dalsland. Stationerna ligger inom verkets distributionsområde i Dalsland. Förvärvet innebär en strukturrationalisering och bidrar till att skapa en rationell produktionsapparat. Förvärvet sker vidare till ett rimligt pris.

Den ingående reservationen för budgetåret 1983/84 uppgick till 435 milj. kr. Med hänsyn härtill ryms köpeskillningen 75 milj. kr. inom ramen för tillgängliga medel för budgetåret 1983/84.

Regeringen har rätt att i varje särskilt fall besluta om försäljning av

staten tillhörig fast egendom om taxeringsvärdet på egendomen, eller där sådant värde inte är åsatt egendomens saluvärde, uppgår till högst 5 000 000 kr. (prop. 1981/82:100 bil. 11, FiU 26, rskr 281). Det ankommer således på regeringen att besluta om den aktuella avyttringen av vissa anläggningar.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga regeringen att medge att statens vattenfallsverk förvärvar kraftstationer m.m. av Värmlandsenergi AB i enlighet med vad jag har anfört.

F. Teknisk forskning m. m.

[3] F 23. **Anläggningar för radioaktivt avfall i Studsvik.** Under denna rubrik har i statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 44,2 milj. kr. Anslaget är avsett för kostnader för anläggningar för hantering och förvaring av låg- och medelaktivt avfall i Studsvik.

Jag har tidigare denna dag vid min anmälan till statsbudgeten för budgetåret 1984/85 (prop. 1983/84: 100 bil. 14 punkt E 15) redovisat att riksdagen fr.o.m. budgetåret 1981/82 för modernisering av avfallsanläggningarna (projekt AMOS) hittills har anslagit sammanlagt 71,3 milj. kr. Beloppet har ställts till Studsvik Energiteknik AB:s förfogande i form av ränte- och tills vidare amorteringsfria lån.

De sammanlagda kostnaderna för projektet beräknas alltså uppgå till 159 milj. kr. (jfr prop. 1982/83: 100 bil. 14 s. 258).

Riksdagen har medgivit att 5 milj. kr. av hittills beviljade lån får avskrivast (prop. 1982/83: 100 bil. 14 s. 261, NU 33, rskr 280). För att minska belastningen på bolagets soliditet bör regeringen nu inhämta riksdagens bemyndigande att på samma sätt som gjorts beträffande nyssnämnda 5 milj. kr. efterge samtliga de lån som tidigare har anslagits för här aktuella ändamål dvs. 66,3 milj. kr.

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag om att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga regeringen att besluta om årlig eftergift av de lån som har beviljats inom ramen för detta anslag, dock sammanlagt högst 66 300 000 kr.

G. Statsägda företag

[4] Visst bemyndigande rörande affärsverket FFV.

Affärsverket FFV

Inom FFV-koncernen bedrivs verksamheter inom bl. a. affärsområdena Marktele och Robot. Markteleverksamheten omfattar byggnation av teleanläggningar för i huvudsak försvaret, underhåll av dessa anläggningar och teknisk konsultverksamhet i anknytning till affärsområdet. Robotverksamheten omfattar i huvudsak underhåll av försvarets robotar och produktutveckling inom detta område.

Verksamheterna för affärsområdena Marktele och Robot inom FFV-koncernen bedrivs i såväl affärsverksform (sektor Underhåll) som i bolagsform (Telub AB). Verksamheterna har dessutom varit spridda på ett flertal orter. Mot denna bakgrund har en samordning enligt FFV:s bedömning framträtt som alltmer motiverad. Frågan om samordning av marktele- och robotverksamheterna har därför utretts av en arbetsgrupp inom FFV i vilken även personalorganisationerna deltagit.

Arbetsgruppen har i sin slutrapport förordat att FFV låter ombilda Telub AB till ett nytt bolag, FFV Elektronik AB, som framdeles bedriver all den markteleverksamhet som tidigare bedrivits inom verkets sektor Underhåll och Telub AB. Vidare förordar arbetsgruppen att all robotverksamhet överförs till verket (sektor Underhåll).

FFV:s ledning har efter analys av rapporten förordat en omstrukturering av marktele- och robotverksamheten enligt arbetsgruppens förslag. De viktigaste skälen är att FFV-koncernen därigenom skulle erhålla

- en förbättrad förmåga att uppträda kraftfullt på försvarsmarknaden
- en bättre marknadskommunikation
- en gemensam marknadsföring och försäljning civilt och på export
- en gemensam operativ ledning av marktele- och robotverksamheterna
- en förbättrad resursanvändning samt
- en förbättrad konkurrensförmåga.

Avtal har därefter – under förutsättning av regeringens godkännande – träffats mellan verket och det nybildade FFV Elektronik AB om bl. a. överlåtelse av samtliga tillgångar och skulder inom affärsområdet Marktele till FFV Elektronik AB. Tillgångarna utgörs av lös egendom i form av maskiner och inventarier samt av produkter i arbete. Överlåtelsen omfattar inte fast egendom då lokalerna för markteleverksamheten hyrs av FFV Elektronik AB. På motsvarande sätt har FFV Elektronik AB genom avtal överlätit samtliga tillgångar och skulder i robotverksamheten till verket (sektor Underhåll). Inte heller denna överlåtelse omfattar fast egendom.

Med hänvisning till upprättat avtal har affärsverket FFV den 30 juni 1983 och den 11 oktober 1983 hemställt om regeringens bemyndigande att få överlåta nämnda tillgångar inom markteleverksamheten till FFV Elektronik AB.

Föredragandens överväganden

Affärsverket FFV har föreslagit en omstrukturering av marktele- och robotverksamheten. Enligt förslaget skall Telub AB ombildas till ett nytt bolag, FFV Elektronik AB, som skall bedriva all den markteleverksamhet som hittills bedrivits inom verkets sektor Underhåll och inom Telub AB. Vidare föreslås att all robotverksamhet – som hittills bedrivits av Telub AB – i sin helhet skall äga rum inom verkets sektor Underhåll.

Jag delar FFV:s bedömning att en omstrukturering av marktele- och robotverksamheterna enligt i huvudsak FFV:s förslag skulle stärka koncernens konkurrenskraft genom att bl. a. ge produktionsmässiga samordningsvinster. I förslaget ingår bl. a. att affärsområdet Marktele nu samordnas under en gemensam ledning. Jag föreslår därför att FFV i enlighet med sin hemställan medges rätt att överlåta samtliga tillgångar inom nuvarande affärsområde Marktele till FFV Elektronik AB. Det bör ankomma på regeringen att fastställa till vilka värden dessa tillgångar skall överlåtas.

Med hänvisning till vad jag sålunda har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga regeringen att medge affärsverket FFV att överlåta tillgångar inom affärsområdet Marktele till FFV Elektronik AB till de värden som regeringen bestämmer.

Bilaga 7

Förteckning

**över av regeringen hos riksdagen i prop. 1983/84:101
begärda anslag på tilläggsbudget II till statsbudgeten för
budgetåret 1983/84**

Statsutgifter*III. Utrikesdepartementet*

A 3	Inköp, uppförande och istandsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen, <i>reservationsanslag</i>	7 000 000
-----	--	-----------

VI. Kommunikationsdepartementet

D 4	Underskottstäckning vid statens järnvägar	442 800 000
G 1	Posthus m. m., <i>reservationsanslag</i>	10 300 000

VII. Finansdepartementet

A 3	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	4 000 000
-----	---	-----------

VIII. Utbildningsdepartementet

B 11	Bidrag till Svenska riksteatern, <i>reservationsanslag</i>	10 016 000
B 12	Bidrag till Operan och Dramatiska teatern, <i>reservationsanslag</i>	6 980 000
B 13	Rikskonsertverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	4 762 000
D 2	Länsskolnämnderna, <i>förslagsanslag</i>	560 000
H 6	Bilateralt nordiskt kultursamarbete m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 400 000

IX. Jordbruksdepartementet

F 15	Bidrag till djurens hälso- och sjukvård, <i>reservationsanslag</i>	11 000 000
	<i>Summa statsutgifter</i>	498 818 000